

Interessant læsning om køn og pædagogik

Af: Gitte Brun

Stof til eftertanke og inspiration til et kønspædagogisk serviceeftersyn i klasserummet. Begge dele får man uvægerligt med sig med læsningen af "Små forskelle med store konsekvenser".

Samme dag som jeg afsluttede læsningen af denne bog, deltog jeg i en samtale med en mor til en dreng, der har det svært i skolen. Han har svært ved at koncentrere sig, at sidde stille og i det hele taget med at udføre opgaver, han ikke ser noget formål med. Heldigvis får han rigtig god hjælp af en af pigerne i klassen. Denne situation er formentlig ikke særlig enestående og ses i variationer gennem store dele af skoleforløbet. Pigerne bruges med deres empatiske evner som socialt kit og små hjælpelærere, for drengene har brug for hjælp. Malet med den helt brede pensel, forstås.

Ifølge Knudsen (der bogen igennem refererer til, hvad der for en udenforstående virker som valide referencer til international forskning) er det på ingen måde overraskende, at skolen i nogle henseender kommer til at virke forskelligt for drenge og piger. Hun peger på, at særligt i begyndelsen af skolelivet og i begyndelsen af udskolingen er drengene udfordret af helt biologiske årsager, hvilket vanskeliggør læring på nogle parametre. På andre parametre er det pigerne, der er udfordret, selv om deres hjerner modnes hurtigere.

Op her kommer bogens centrale pointe ind i billedet: For ja, siger Knudsen – vist er der forskel på drengehjerner og pigehjerner. Men det er små forskelle hos de små børn. Men så vokser de små børn op i miljøer, de påvirkes forskelligt af – og de møder ikke mindst familiens, omgivelsernes, samfundets, kulturens forestillinger om, hvordan man "gør" køn. Så bliver forskellene til at tage og føle på. Det kan og bør man som professionel pædagogisk praktiker tage alvorligt, siger Knudsen – ikke fordi alle *skal* det samme, men for at alle *kan* det samme – uanset køn. En kønspædagogisk praksis sigter altså netop ikke på at udviske kønsforskelle – men på at tage højde for de kønsrelaterede forskelligheder, der findes allerede, når børnene begynder i institutioner og skole, og arbejde bevidst med at udvikle og udfordre alle børns forestillinger om køn.

Knudsen er naturvidenskabeligt orienteret, men man tager fejl, hvis man tror, at hun slår på tromme for, at alt handler om genetik og biologi (om end lange passager i bogen forklarer netop det genetiske/biologiske). Men når de små kønsforskelle, som vi registrerbart fødes med, gennem livet udvikler sig til de

afgrundsdybe forskelle, man kan møde, så stiller Knudsen sig ved siden af for eksempel den for mange lærere velkendte Tekla Canger og slår netop på tromme for, at vi med viden om de små, men vigtige forskelle på drenge- og pigehjerner og om disse hjerners plasticitet kan komme en egentlig ligestilling mellem drenge og piger – og alle dem ind imellem – nærmere ved at arbejde med en bevidst kønspædagogik.

Har man lyst til at fordybe sig i hjernecellers opbygning og udvikling hos henholdsvis drenge og piger, kan man komme et godt stykke af vejen i selskab med Knudsen. Er man ansat i skolesystemet, vil det nok snarere være de afsnit, der handler om konkrete forskningsforsøg, og – især – afsnittene om de implikationer, som kønsforskellene må og bør have i den pædagogiske praksis i skolen, der vil vække interesse.

Fakta

Titel

Små forskelle med store konsekvenser

Forfatter

Ann-Elisabeth Knudsen

Pris

300

Sider

264

Forlag

Akademisk Forlag

Anmeldelse: Kønsbevidst pædagogik